

Spelinspektionens arbete mot olaglig spelverksamhet online – strategi

Spelinspektionen ska motverka olaglig spelverksamhet

En grundläggande förutsättning för att målen med spelregleringen ska uppnås är att de som bedriver spelverksamhet i Sverige har licens. De som saknar nödvändig licens ska stängas ute från den svenska spelmarknaden. Detta är avgörande för ett bra konsumentskydd. Oreglerat spelande har allvarliga konsekvenser för samhället, t.ex. i form av förlorade skatteintäkter och en ökad utsatthet för problemspelare (prop. 2017/18:220 s. 219). Spelinspektionen prioriterar därför åtgärder som kan antas bidra till kanalisering av spelandet till lagliga alternativ. En del i detta arbete är att vidta åtgärder mot olaglig spelverksamhet. I detta arbete ska det beaktas att Spelinspektionen inte har något brottsbekämpande uppdrag och inte utreder brott.

Denna strategi¹ beskriver kortfattat hur Spelinspektionen avser att arbeta mot olaglig spelverksamhet i form av onlinespel som riktas till den svenska marknaden utan nödvändig licens.

Spel som riktas till den svenska marknaden

Det är inte tillåtet att tillhandahålla spel utan licens när sådan krävs och inte heller att tillhandahålla otillåtna spel dvs. spel som licens inte får ges för. Spellagen är tillämplig på onlinespel som tillhandahålls i Sverige oavsett om det tillhandahålls från ett annat land eller inte (se prop. 2017/18:220 s. 87). För att inte allt spel över internet ska omfattas av lagens tillämpningsområde undantas sådana spel som inte riktas till den svenska marknaden (se prop. 2017/18:220 s. 86).

En förutsättning för att onlinespel utan svensk licens ska anses vara olaglig i Sverige är att det riktas mot den svenska marknaden. Spelinspektionen har vid prövning av om onlinespelet riktas mot Sverige bl.a. identifierat följande relevanta faktorer som var för sig eller i kombination med varandra kan vara relevanta vid en bedömning av om spel riktas mot Sverige. Listan är inte uttömmande och en bedömning kommer att ske i varje enskilt fall.

¹ Uppdaterad strategi som ersätter föregående strategi från 13 december 2019.

- att insättningar, uttag och vinster i svensk valuta erbjuds på webbplatsen,
- att webbplatsen använder den nationella toppdomänen .se,
- att information på webbplatsen är på svenska,
- att webbplatsen anger villkoren för deltagande i spelet på svenska eller i övrigt i villkoren refererar till att man är en svensk kund,
- att webbplatsen har en svensk kundtjänst/FAQ eller övrigt refererar till vad som gäller om man är svensk kund,
- att webbplatsen har kontaktinformation till kundtjänst med svenskt telefonnummer,
- att webbplatsen eller till webbplatsen associerat² bolag använder sig av betalningsalternativ och/eller betaltjänstleverantörer som är registrerad i Sverige eller uteslutande eller till stor del används av svenska konsumenter,
- att webbplatsen eller till webbplatsen associerat bolag använder sig av ett e-legitimationssystem som uteslutande eller till stor del används av svenska konsumenter, och eller
- att bolaget eller bolagets "affiliates"³ har marknadsföring på svenska.

Den omständigheten att svenska konsumenter inte tillåts att registrera sig och skapa konto på en webbplats som erbjuder spel, exempelvis genom geoblockering⁴, innebär enligt Spelinspektionen att spelet inte kan anses tillhandahållas i Sverige. Spellagen är därför inte tillämplig i den situationen.

² Associerat bolag kan bl.a. vara moderbolag, dotterbolag och betalningsinstitut eller betaltjänstleverantör som kan användas av bolaget.

³ Företag som förmedlar digitala annonser avsedda för internetreklam från annonsörer till webbplatsägare.

⁴ En begränsning av internettrafiken på grundval av användarens geografiska läge.

Samverkan med andra aktörer är avgörande för framgång

Spelinspektionen har inte möjlighet att ensam bekämpa olaglig spelverksamhet. En grundläggande förutsättning för att nå framgång med arbetet är att relevanta aktörer agerar och samverkar.

De som bedriver olaglig spelverksamhet över internet har oftast sitt säte i andra länder än Sverige inklusive utanför EU. Detta innebär särskilda utmaningar för svenska myndigheter. Det finns inte någon enkel lösning, eller något verktyg som direkt utesluter den olagliga spelverksamheten från den svenska marknaden. Spelinspektionen ser dock att det finns flera aktörer som kan vidta åtgärder för att begränsa möjligheten och/eller incitamenten att bedriva olaglig spelverksamhet i Sverige. Spelinspektionen prioriterar samverkan med dessa aktörer.

Att tillhandahålla otillåtet spel eller spel utan nödvändig licens är kriminaliserat, liksom främjandet av sådan verksamhet. Spelinspektionen behöver i denna del samverka med polis och åklagare. Myndigheten behöver även samverka med andra svenska myndigheter såsom bl.a. Konsumentverket, Finansinspektionen, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten.

Spelinspektionen ingår överenskommelser med utländska spelmyndigheter (MoU) för att på så sätt skapa förutsättningar för informationsutbyte och samarbeten. Om den som bedriver olaglig spelverksamhet i Sverige har licens i ett annat land vill Spelinspektionen skapa förutsättningar för utbyte av information angående detta och på så sätt möjliggöra för andra länders tillsynsmyndigheter att agera. Om den som bedriver olaglig spelverksamhet har licens i ett annat land skickas en skrivelse till den utländska spelmyndigheten med information om att ett beslut om förbud att tillhandahålla spel i Sverige har upprättats.

Spelinspektionen anser att det ligger ett stort ansvar på de licensierade bolagen att välja att inte samarbeta med aktörer som i sin tur samarbetar eller sluter avtal med bolag som bedriver olaglig spelverksamhet. Spelinspektionen ser att det även finns möjligheter för andra aktörer att agera inom detta område. Exempelvis kan betaltjänstleverantörer och leverantörer av programvaror och

plattformar agera genom att ställa krav på sina kunder och samarbetspartners. Marknadsföringsbolag kan i sin tur agera t.ex. genom att enbart arbeta tillsammans med licensierade spelbolag och på så sätt också undvika att begå främjandebrott.

Den olagliga spelverksamheten ska identifieras

Spelinspektionen bedömer att det bästa sättet att ingripa mot den olagliga spelverksamheten är att försöka få till stånd en form av självreglering av marknaden, dvs. att andra aktörer på spelmarknaden agerar för att stänga olagliga aktörer ute. Spelinspektionen har ett stort ansvar i att möjliggöra detta. En grundläggande förutsättning för att andra aktörer ska kunna vidta åtgärder är att det är tydligt vilka spelbolag som bedriver olaglig spelverksamhet. Dessa aktörer ska identifieras av Spelinspektionen och det ska tydligt framgå på myndighetens hemsida vilka det är.

Utöver Spelinspektionens omvärldsbevakning är vi även i detta arbete beroende av andra aktörer. Det är viktigt att myndigheten får kännedom om bolag som riktar sitt spel till den svenska marknaden utan nödvändig licens, t.ex. genom att de aktörer som agerar på den svenska spelmarknaden lämnar tips i frågor som rör olaglig spelverksamhet.

Om ett spelbolag som bedriver olaglig spelverksamhet inte upphör med detta under tiden som Spelinspektionens utredning pågår kommer Spelinspektionen besluta att förbjuda den aktuella aktören att tillhandahålla spel i Sverige. Beslutet offentliggörs sedan på myndighetens hemsida. Då det kan antas att olaglig spelverksamhet online ofta bedrivs av aktörer med säte utanför Sverige och ofta även utanför EU bedömer Spelinspektionen att vite som påtryckningsmedel inte kan antas vara effektivt. Framförallt med hänsyn till svårigheterna att delge ett sådant beslut och att driva in vitet. Att förbuden inte förenas med vite gör också att polis och åklagare är oförhindrade att vidta straffrättsliga åtgärder (se 19 kap. 7 § spellagen).

Spelinspektionens utredningar och ingripanden ska föregås av noggranna utredningar med högt ställda krav på rättssäkerhet. Det är därför inte möjligt för Spelinspektionen att publicera någon information enbart baserat på tips eller

antaganden. Den som misstänks bryta mot lagen ska också alltid få möjlighet att yttra sig. Det finns alltså en inbyggd tröghet i systemet, som det behövs förståelse för.

Genom att tydligt informera om vilka bolag Spelinspektionen har förbjudit att tillhandhålla spel i Sverige skapas större förutsättningar för spelare att välja lagliga alternativ och för andra aktörer att samarbeta och sluta avtal endast med lagliga aktörer på spelmarknaden. Det skapar också förutsättningar för andra myndigheter att agera inom ramen för sina respektive verksamhetsområden och för andra aktörer att undvika att begå främjandebrott.

Ingripande inom ramen för en licens

Vissa av de bolag som har licens att tillhandahålla onlinespel i Sverige ingår i en koncern med flera andra bolag. Om det skulle uppkomma en situation där något av bolagen inom samma koncern tillhandahåller onlinespel som riktas till den svenska marknaden utan nödvändig licens kommer Spelinspektionen att agera även mot licenshavaren, genom att utreda om förutsättningar för licens fortfarande föreligger. Ingripande mot licenshavaren kan då ske genom t.ex. anmärkning, varning eller återkallelse enligt 18 kap. 12 § spellagen. Vid prövningen av en ny ansökan om licens är en tidigare överträdelse av sökandebolaget av förbudet att bedriva spelverksamhet utan nödvändig licens en omständighet som talar för att sökanden är olämplig. Detsamma gäller personer som har haft ledande ställning i ett sådant bolag och som omfattas av lämplighetsprövningen.

Betalningsblockering och varningsmeddelanden

Spelinspektionen har möjlighet att ansöka hos förvaltningsrätten om betalningsblockering av ett visst konto. Det är förvaltningsrätten som sedan beslutar om att ålägga en viss betaltjänstleverantör att blockera kontot. Spelinspektionen kommer att avgöra om en sådan ansökan ska göras utifrån en bedömning i varje enskilt fall.

En ansökan om betalningsblockering förutsätter att Spelinspektionen har tillgång till viss specifik information, t.ex. vilket konto som ska blockeras och

vilken betaltjänstleverantör åläggandet ska riktas mot. Vid bedömningen av om betalningsblockering är en lämplig och effektiv metod i ett enskilt fall bör det beaktas att en blockering har vissa begränsningar. Vid bedömningen av om det är motiverat att ansöka om betalningsblockering i ett enskilt fall kommer Spelinspektionen därför särskilt att beakta vilka åtgärder betaltjänstleverantörerna kan och avser att vidta självmant, utan föreläggande.

Spelinspektionen överväger även kontinuerligt möjligheterna att förelägga om varningsmeddelande. Spelinspektionen får endast besluta om varningsmeddelande när det finns särskilda skäl. Sådana skäl kan föreligga när myndigheten har skäl att anta att en aktör i en inte obetydlig omfattning tillhandahåller spel på den svenska marknaden utan nödvändig licens.

Avseende varningsmeddelande följer Spelinspektionen utvecklingen på andra områden och andra myndigheters tillämpning av liknande verktyg enligt andra regelverk.